Dosarul nr. 2p/s-424/23
2-23107747-2p/s-26072023-1

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

25 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată compusă din:
Președinte de ședință, judecător Diana Tricolici
Grefier Andrei Dumitrașcu
Cu participarea interpretului Aliona Jitari

examinând în ședință de judecată ***** cauza civilă la cererea depusă de Rusnac Larisa, persoană interesată Pretura sect. Buiucani, mun. Chișinău privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința persoanei fizice *****

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces.

1. La 26 iulie 2023, Rusnac Larisa a depus în instanța de judecată cerere cu privire la instituirea măsurilor de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința persoanei fizice *****, persoană interesată Pretura sect. Buiucani, mun. Chișinău (f.d.2).

În motivarea cererii petiționara Rusnac Larisa a menționat, că fiica ei – *****, suferă de o boală psihică și se află în evidența Centrului de Sănătate Mintală sect. Buiucani. Maladia se manifestă în mod agresiv, prin faptul că ***** aruncă obiecte, are halucinații, vorbește necenzurat etc. Diagnoza stabilită de IMSP Spital Clinic de Psihiatrie cu nr. 01/c27-1356 din 07 octombrie 2021, confirmă că ***** este internată în instituția medicală, începând cu data de 30 septembrie 2021.

Specifică că după nașterea copilului *****, născută la *****, boala *****, s-a agravat. Având în vedere faptul că ***** nu are posibilitate să-și îndeplinească obligațiile de creștere și educație a copilului, din cauza unor probleme grave de sănătate, este nevoie de a institui un ocrotitor legal (tutore). Astfel, ***** fiind internată în spitalul de psihiatrie, are nevoie de supraveghere din partea unui reprezentant legal.

Rusnac Larisa relevă că la 20 decembrie 2021 a depus o cerere în cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului, sectorul Buiucani cu solicitarea de a fi numită în calitate de tutore, asupra copilului *****. Conform dispoziției Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, cu nr. 1223-d la 24 decembrie 2021, cu privire la plasamentul în serviciul de tutelă/curatelă al copilului *****, născută la *****, petiționara a fost numită tutore al copilului *****.

În baza art. 65 alin. (1), art. 94, art.103 din Codul civil și art. 302 din Codul de procedură civilă, petiționara Rusnac Larisa *solicită* aplicarea măsurii ocrotirii judiciare sub formă de tutelă, în privința cet.*****, născută la *****, IDNP********** desemnarea în calitate de ocrotitor legal (tutore) a cet. Rusnac Larisa, născută la *****, în privința fiicei cet.

*****, născută la *****, în vederea ocrotirii drepturilor patrimoniale ale acesteia.

2. La 18 aprilie 2024, petiționara Rusnac Larisa a depus în ședința de judecată cerere concretizată. Petiționara a relatat că potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr.202135A0645 din 19 octombrie 2021 s-a constat că persoana expertizată ***** suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: „Schizofrenieparanoidă. Defect mixt".

La fel expertul judiciar a mai constatat că: „persoana expertizată ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar asistarea sau reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate".

Astfel, pentru ocrotirea intereselor personale și patrimoniale a fiicei ***** și a asistenței permanente consideră că este necesară instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, conform art. 65 alin. (1) din Codul civil.

În temeiul art. 102, 103, 107 din Codul civil, art. 302, 307 din Codul de procedură civilă, Rusnac Larisa *solicită* aplicarea măsurii ocrotirii judiciare sub formă de tutelă, în privința cet. ***** a.n. *****, IDNP********** desemnarea în calitate de ocrotitor legal (tutore) a cet. Rusnac Larisa a.n. ***** în privința fiicei cet. ***** a.n. *****, IDNP*****, în vederea ocrotirii drepturilor patrimoniale ale acesteia.

3. La 12 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice a Direcției evidență și documentare procesuală, reprezentantul persoanei fizice *****, avocatul Ulinici Mariana, a depus referință, prin care a pledat pentru admiterea cererii înaintate de Rusnac Larisa (f.d.43-45).
4. La 25 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice a Direcției evidență și documentare procesuală, persoana interesată Pretura sect. Buiucani, mun. Chișinău a depus referință-aviz prin care a pledat pentru admiterea cererii depuse de Rusnac Larisa și instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința persoanei fizice ***** (f.d.87-88).
5. În ședința de judecată, petiționara Rusnac Larisa și reprezentantul acesteia, avocatul Leancă Elena au solicitat admiterea cererii și aplicarea măsurii ocrotirii judiciare sub formă de tutelă, în privința persoanei fizice *****, cu desemnarea tutorelui Rusnac Larisa pe un termen de 10 ani.
6. În ședința de judecată a fost asigurată prezența persoanei în privința căreia s-a solicitat instituirea măsurii de ocrotire judiciară – *****, care a avut reacție conștientă la întrebările instanței și a comunicat că locuiește împreună cu mama Rusnac Larisa în diferite camere, apartamentul fiind devizat, manifestând acordul ca petiționara să aibă grijă de ea.
7. În ședința de judecată, reprezentantul persoanei fizice *****, avocatul Ulinici Mariana a susținut cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare, cu desemnarea tutorelui Rusnac Larisa pe un termen de 10 ani.
8. În ședința de judecată, autoritatea tutelară Pretura sectorului Buiucani, mun. Chișinău nu s-a prezentat, însă a solicitat examinarea cauzei în lipsă, iar prin referință a solicitat admiterea integrală a cererii.

Aprecierea instanței de judecată.

9. Audiind explicațiile participanților la proces, examinând materialele dosarului în raport cu prevederile legale pertinente și probele administrate, instanța de judecată admite cererea înaintată de Rusnac Larisa cu instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința persoanei fizice *****, din următoarele motive.
10. Conform art.239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.
11. Potrivit art.279 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale și judiciare.
12. Articolul 308^{7} din Codul de procedură civilă prevede, că în cadrul examinării cauzei în fond, instanța de judecată audiază petiționarul, persoana fizică, cu excepția cazului când s-a pronunțat încheierea de a nu audia persoana, conform art.308^{1}, precum și ceilalți participanți. Cauza se examinează în ședință secretă, cu excepția cazului când la ea pot asista alte persoane enumerate la art.48^{30} alin. (1) din Codul civil.
13. La fel, art. 65 alin.(1) din Codul civil relevă, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.
14. Totodată, art.92 din Codul civil prevede, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanța de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară și dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispozițiilor legale privind obligația de întreținere a soțului și a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soților, privind asistența la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată și proporțională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conștientiza acțiunile ori exprima voința.
15. Dispozițiile art.94 alin.(1) lit. d) Cod civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda sau afinul persoanei indicate la lit. a), [lit. a) persoana fizică în privința căreia se cere instituirea măsurii de ocrotire judiciare].
16. În ședința de judecată instanța a constatat că petiționara Rusnac Larisa născută la ***** IDNP*****, este mama persoanei fizice *****, născută la ***** IDNP*****, fapt confirmat prin copia certificatului de naștere (f.d.3) și a buletinelor de identitate anexate la dosar (f.d.5-6).
17. Subsecvent, din buletinele de identitate anexate și în ședință instanța a stabilit că Rusnac Larisa și ***** au domiciliu în mun. Chișinău, str. Țarinei nr.28.
18. Potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr. 202135A0645 din 19 octombrie 2021, întocmit de expertul din Centrul de medicină legală, a fost efectuată expertiza psihiatrico-legală în condiții de ambulatoriu primară a cet. *****, născută la *****. Din concluzie la pct.1 și 2 se atestă, că persoana expertizată ***** suferă de maladie psihică cronică și evolutivă „Schizofrinie paranoidă. Defect mixt". Persoana expertizată ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere

și îngrijire permanentă, este strict necesar asistarea sau reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate (f.d.7-9).

19. La fel, s-a stabilit că ***** are o fiică – ***** născută la *****, fapt constatat din certificatul de naștere eliberat de OSC sectorul Centru, mun. Chișinău (f.d.4). Astfel, din dispoziția Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului nr.1223-d din 24 decembrie 2021, se atestă că copilul ***** născut la *****, a fost plasat în serviciul de tutelă/curatelă, în familia Larisei Rusnac (bunica maternă) și numirea în calitate de tutore (f.d.12).
20. Subsecvent, instanța reține că la 04 iulie 2024 în cadrul prezentei cauze, expertul judiciar Vasile Cazacu din cadrul Centrului de Medicină Legală a întocmit Raportul de expertiză judiciară nr.202435A0420, prin care a fost efectuată expertiza psihiatrico-legală primară în condiții de ambulatoriu și în baza documentelor a cet. *****, născută la *****.
21. Instanța atestă că potrivit concluziilor Raportului de expertiză judiciară nr.202435A0420 din 04 iulie 2024, ***** suferă de maladie psihică cronică: „*Schizofrenie paranoidă. Defect mixt cu decompensări psihotice de frecvență înaltă*”, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale.

*****, ca urmare a maladiei psihice cronice nu este aptă de a conștientiza acțiunile sale, nu este capabilă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate. Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea ***** se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă a degenerat în stare de defect mixt cu decompensări psihotice frecvente, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat (f.d.72-77).

22. În corespundere cu art. 93 din Codul civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu. Cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă și în privința unui minor care nu are capacitate deplină de exercițiu, dar care a împlinit vârsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră.
23. Din sensul normelor legale citate supra, rezultă că măsurile de ocrotire judiciară pot fi instituite doar în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.
24. Astfel, se reține că, în prezenta cauză, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară a fost depusă cu respectarea condițiilor citate.
25. Potrivit art. 102 alin. (3) și (4) din Codul civil, în privința persoanei care, în temeiul dispozițiilor art. 65 alin. (1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin

ocrotirea provizorie și nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

26. Reieșind din prevederile art. 103 din Codul civil, instanța de judecată stabilește termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.
27. În baza raportului de expertiză judiciară nr.202435A0420 din 04 iulie 2024 efectuat de Centrul de Medicină Legală, instanța de judecată reține că, expertul judiciar a concluzionat reieșind din stadiul dezvoltării științei, că este puțin probabil că starea ***** se va îmbunătăți, deoarece maladia psihică cronică de care suferă a degenerat în stare de defect mixt cu decompensări psihotice frecvente, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.
28. Mai mult, în ședința de judecată s-a constatat că, persoana fizică ***** locuiește împreună cu mama Rusnac Larisa și cu fiica *****– nepoata petiționarei.
29. Conform art. 106 alin. (1) din Codul civil, sarcina curatelei și tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilitățile prevăzute la art. 55 alin. (4).
30. Potrivit dispozițiilor de la art. 55 alin. (4) din Codul civil, nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părintești; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate; f) cel căruia i s-a restrâns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum și cel cu rele purtări; g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morții, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relații de muncă cu instituția în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela; k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția rudei minorului de până la gradul al IV-lea inclusiv; m) cel care nu este rudă cu minorul de până la gradul al IV-lea inclusiv sau nu a stabilit relații apropiate cu acesta.
31. Analizând circumstanțele de fapt ale speței în coraport cu normele legale citate, instanța de judecată constată că, Rusnac Larisa nu cade sub incidența incompatibilităților stabilite la art. 55 alin. (4) din Codul civil, întrunind condițiile stabilite de lege pentru a fi desemnată în această calitate de tutore.
32. Prin urmare, întreaga argumentație duce cu evidență la concluzia de a admite integral cererea înaintată de petiționara Rusnac Larisa.
33. Prevederile art. 308^{11} alin. (2), (3) din Codul de procedură civilă, stabilesc că la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanța de judecată, obligatoriu, se pronunță cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întrunește unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înțelege informațiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicațiile acestor informații pentru propria ei situație; c) persoana are

capacitatea de a compara opțiunile disponibile; d) persoana poate alege opțiunea dorită. Hotărârea definitivă a instanței de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum și hotărârea definitivă de ridicare a interdicției de a vota se aduc la cunoștința Comisiei Electorale Centrale.

34. Reieșind din materialele dosarului, potrivit explicațiilor petiționarei și concluziile raportului de expertiză judiciară anexat, instanța ajunge la concluzia că persona *****, nu întrunește unul sau mai multe din criteriile reglementate la lit. a), lit. b), lit. c), lit. d) din art. 308^{11} din Codul de procedură civilă, prin urmare, persoana fizică ***** va fi privată de dreptul la vot.
35. Conform art.103 alin. (2) din Codul civil și în conformitate cu art. 308^{11} - 308^{12} din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite cererea depusă de Rusnac Larisa, persoană interesată Pretura sect. Buiucani, mun. Chișinău privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința persoanei fizice *****.

Se instituie în privința *****, născută la *****, IDNP***** măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează în calitate de tutore Rusnac Larisa, născută la ***** IDNP***** a lui *****, născută la *****, IDNP***** în vederea ocrotirii, reprezentării drepturilor și intereselor patrimoniale și nepatrimoniale ale acesteia.

Se privează *****, născută la *****, IDNP***** de dreptul la vot stabilit de Codul Electoral.

Hotărârea definitivă se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, în condițiile prevăzute la art. 308^{13}-308^{14} din Codul de procedură civilă, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul Diana Tricolici